

Tjänsteställe, handläggare
Regionkansliet, Jenny Wiik

Samträdesdatum
2024-12-17

Beteckning
Dnr: 24RS10986

Regionfinansierad tandvård som åläggs Folktandvården att utföra

Överenskommelse mellan Regionstyrelsen och
Folktandvårdsnämnden

Postadress
Region Örebro län
Regionkansliet
Box 1613, 701 16 Örebro
E-post: regionen@regionorebrolan.se

Besöksadress
Eklundavägen 2, Örebro
Tel: 019-602 10 00
Organisationsnummer: 232100-0164

Om överenskommelsen

Giltighetstid

Denna överenskommelse avser perioden 2025-01-01 – 2025-12-31

Bakgrund

Denna överenskommelse beskriver de uppdrag som Folktandvårdsnämnden har avseende de delar av verksamheten som ersätts genom Region Örebro län.

I bilaga 1 redovisas den ersättning som lämnas för varje uppdrag.

I bilaga 2 beskrivs vilken uppföljning som ska redovisas för varje uppdrag.

I bilaga 3 redovisas Region Örebro läns övergångsregler i samband med sänkt åldersgräns för fri tandvård från 1 januari 2025 enligt proposition 2023/24:158. Innehållet i uppdragen ska kunna förändras under överenskommelsetiden så att inriktningen följer eventuella förändrade behov eller prioriteringar.

Ersättning för allmäntandvård för barn och unga regleras inte i denna överenskommelse utan hanteras enligt beslutsdokumentet *Ersättning allmäntandvård för barn och unga Dnr:24RS11188*.

Allmänna krav

Grundläggande för de insatser som överenskommelsen finansierar ska i likhet med all övrig tandvårdsverksamhet bedrivas i enlighet med:

- Tandvårdslagen
- Patientsäkerhetslagen
- Patientdatalagen
- Lagen om FN:s konvention om barns rättigheter
- Övriga lagar och förordningar som är tillämpliga för verksamheten
- Socialstyrelsens utgivna föreskrifter och anvisningar
- Överenskommelser som träffats mellan SKR och staten
- Region Örebro läns policys och riktlinjer
- Följsamhet till Nationella riktlinjer för tandvård

Prioritering

I tandvårdslagen beskrivs vilket ansvar som regionen genom Folktandvården har för tandvård till länets invånare. Vid resursbrist ska Folktandvården prioritera patienter enligt följande prioriteringsordning:

1. Akuttandvård för barn och unga
2. Akuttandvård för personer som behandlas inom regionens tandvårdsstöd
3. Akuttandvård för vuxna
4. Allmäntandvård för barn och unga

5. Allmäntandvård för personer som behandlas inom regionens tandvårdsstöd
6. Specialisttandvård för barn och unga
7. Specialisttandvård för vuxna
8. Allmäntandvård för vuxna

Befolkningsansvar

Folktandvården har ett befolkningsansvar som betyder att alla som är folkbokförda i Region Örebro län ska erbjudas hjälp med att uppnå en god munhälsa på jämlika villkor. Folktandvården har ett särskilt ansvar att ta emot patienter som av olika skäl inte får vård på annan tandvårdsklinik och att möta alla former av vårdbehov. Folktandvården ska erbjuda alla invånare regelbunden och fullständig behandling, och ingen patient ska nekas möjlighet att få tandvård. Folktandvården har vårdansvar för de barn som inte gör ett aktivt val av vårdgivare och ska aktivt verka för att de barn som inte kommer till tandvården får tillgång till tandvård.

Ersättningen för befolkningsansvar lämnas till Folktandvården och omfattar även tandvårdskostnader där normala ersättningsrutiner inte kan eller bör tillämpas.

Folktandvårdens befolkningsansvar gäller både allmäntandvård och specialisttandvård.

Samverkan

Folktandvården är en viktig samhällsaktör gällande tandvård. I Socialstyrelsens nationella riktlinjer för tandvård framgår att samverkan är en viktig parameter för att förbättra munhälsan hos befolkningen. Folktandvården har ansvar för att samverka med övriga tandvårdsaktörer, hälso- och sjukvård samt andra intressenter kring såväl patienter som vårdutveckling och kunskapsstöd.

Tillgänglighet

Folktandvården ska ha god tillgänglighet för hela länets befolkning. I uppdraget ingår att planera för tillgänglighet i ett bredare perspektiv genom rimlig geografisk närhet till tandvårdskliniker, anpassning av lokaler för barn enligt barnkonventionen och personer med fysiska och/eller psykiska funktionsnedsättning, öppettider, möjlighet till kontakt via telefon, digitala tjänster via Folktandvårdens digitala mottagning, 1177 eller på annat sätt.

Akut tandvård

Folktandvården ska erbjuda akut tandvård samtliga dagar under året och alla som söker akut tandvård ska tas emot och ges adekvat behandling inom rimlig

tid. Behandlingen ska erbjudas inom rimlig geografisk närhet och vara tillgänglig normala arbetstider under vardagar, men kan begränsas till del av dag under lördag, söndag och andra helgdagar.

Tandvård till asylsökande

Folktandvården ska erbjuda regelbunden och fullständig tandvård till asylsökande barn som inte fyllt 18 år enligt samma principer som andra barn bosatta i länet. Samma villkor gäller för barn som vistas i länet utan tillstånd (papperslösa).

Folktandvården ska erbjuda tandvård som inte kan anstå till vuxna asylsökande som vistas i länet. Man räknas som vuxen fr.o.m. den dag man fyller 18 år. Samma villkor gäller för vuxna som vistas i landet utan tillstånd (papperslösa).

Folktandvården ska ha en organisation som säkerställer att dessa människor har tillgång till den tandvård de har rätt till.

Ersättning för detta uppdrag lämnas för utförd behandling med ersättning enligt Folktandvårdens prislista uppräknat med 20%.

Nationellt odontologiskt centrum (NOC)/Odontologisk kunskapsnod

Folktandvården är del av en kunskapsorganisation och av Socialstyrelsen utsedd till odontologisk kunskapsnod, och har därför krav och förväntningar på sig att hålla hög nivå i alla avseenden och inom alla områden.

Målsättningar för att nå upp till förväntningar som kunskapsnod/NOC:

- Samtliga odontologiska specialiteter som organiseras inom Folktandvården finns representerade
- Disputerade företrädare för samtliga specialiteter som organiseras inom Folktandvården finns representerade
- Specialistutbildning erbjuds i samtliga specialiteter som organiseras inom Folktandvården
- Certifieringsutbildning erbjuds inom allmäntandvård
- Pågående forskning inom allmäntandvård och samtliga specialiteter som organiseras inom Folktandvården
- Långsiktig och strukturerad verksamhetsutveckling inom allmäntandvård och specialisttandvård
- Pågående regional och nationell samverkan

Ersättningen omfattar till exempel insatser inom följande områden:

- Kompetensförsörjning och utvecklande aktiviteter för att säkerställa specialistkompetens

- Kompetensförsörjning och utvecklande aktiviteter för att säkerställa vetenskaplig kompetens
- Utvecklande aktiviteter för att främja specialistutbildning och certifieringsutbildning
- Infrastruktur för att bedriva forskning
- Utvecklande aktiviteter för att höja odontologisk kunskap, främja tillgänglighet och kompetensförsörjning som kommer länets invånare till gagn, till exempel kariesmottagning, certifierade tandläkare i allmäntandvård, digital mottagning och traineeprogram
- Utveckling av nya metoder, innovationer och arbetssätt
- Regional och nationell samverkan

Specialisttandvård

Regionen har enligt tandvårdslagen ansvar för att länets invånare vid behov har tillgång till specialisttandvård. I Region Örebro län har Folktandvården ansvar för detta uppdrag.

Uppdraget innebär förutom att bedriva specialisttandvård att vara en resurs och kompetenscentrum för allmänna odontologiska frågor för både offentliga och privata vårdgivare inom allmäntandvård och hälso- och sjukvård.

Tandvård som normalt kan utföras inom allmäntandvården ska inte utföras inom specialisttandvården.

Inom de intäktsfinansierade specialiteterna ska tandvård ges enligt den tandvårdstaxa som Regionfullmäktige beslutar. En särskild ersättning lämnas inom ämnesområdena odontologisk radiologi och bettfysiologi för den del av specialisttandvården där patientavgiften eller annan ersättning inte kan täcka kostnaderna.

Ortodonti = Tandreglering

Tandreglering av barn och unga vid olika typer av bettavvikelser sker på funktionella och/eller psykosociala behandlingsindikationer.

Bedömningen av vilka grader av bettavvikelser som omfattas av regionfinansierad tandreglering ska ha Socialstyrelsens behandlingsbehovsindex som grund. Varje enskilt patientfall ska kompletteras med bedömning av en specialist i tandreglering som gör en sammanvägning av det odontologiska behandlingsbehovet och patientens upplevda behandlingsbehov.

Uppdraget avser tandreglering som utförs i såväl allmäntandvården som specialisttandvården.

I uppdraget ligger även att samverka med hälso- och sjukvård rörande barns bettavvikelser och missbildningar i ansiktsskelettet och/eller käkar.

I samband med den föreslagna förändringen 1 januari 2025 om en sänkt ålder för avgiftsfri tandvård från 23 år till 19 år, gäller särskilda övergångsregler för tandreglering för personer i denna åldersgrupp enligt bilaga 3.

På grund av sänkningen av åldersgräns för fri tandvård 1 januari 2025 kan innehållet i detta uppdrag och ersättningen kan komma att revideras under överenskommetiden, så att inriktningen följer eventuella förändrade behov eller prioriteringar.

Pedodonti = Barntandvård

Barn som kräver särskilda behandlingsinsatser på grund av odontologiska och/eller medicinska skäl, psykisk eller fysisk funktionsnedsättning eller tandvårdsrädsla ska behandlas av specialisttandläkare inom ämnesområdet. Remiss kan skickas ifrån tandvård eller sjukvård, och behandling ska erbjudas dem som bedöms ha ett behov av specialisttandvård. Vid behov ingår tandvård under narkos till barn i detta uppdrag.

I uppdraget ingår även att efter underrättelse ifrån Socialtjänsten utföra tandhälsoundersökningar på barn och unga 0-20 år i samband med placering utanför det egna hemmet, enligt överenskommelsen mellan Region Örebro län och Örebro läns kommuner. Ingen avgift ska tas ut för tandhälsoundersökningen eller för utlåendet till socialtjänsten.

Specialiseringstjänstgöring (ST) och Certifieringstjänstgöring i allmäntandvård (CT)

Folktandvårdens specialisttandvård ska bedriva ST-utbildning vilket innebär utbildning av allmäntandläkare till specialisttandläkare. Folktandvården i Region Örebro län är tillsammans med Folktandvården i Uppsala i detta sammanhang utsedda till att gemensamt utgöra en kunskapsnod för Mellansverige. Det innebär att man förutom att bedriva egen ST-utbildning även mot ersättning ska bistå övriga regioners kvalitetssäkrade utbildningsinsatser. Förutsättningen för att även i framtiden klara detta uppdrag utgår ifrån en stabil kompetensförsörjning inom såväl klinisk tjänstgöring som vetenskaplig kompetens.

Folktandvården i Region Örebro län har av SKR tilldelats två nationellt sökbara ST-utbildningsplatser som ska bedrivas med kontinuitet.

I uppdraget ingår också att bedriva certifieringstjänstgöring i allmäntandvård i enlighet med regionens egna behov av dessa kompetenser.

Allmäntandvård för barn 0 - 1 år

Folktandvården har vårdansvar för alla länets barn till och med det kalenderår barnet fyller 1 år. Detta vårdansvar innebär att Folktandvården ska erbjuda

behandling för alla barn vars vårdnadshavare själva söker tandvård för barnet, och för de barn som hänvisas ifrån barnavårdscentraler.

Generella insatser för barn

Folktandvården ska genomföra populationsinriktade generella insatser för att främja en jämlik hälsoutveckling och en förbättrad munhälsa. Särskilda insatser ska riktas mot vårdnadshavare och barn i socioekonomiskt utsatta områden som löper störst risk för sjukdom.

I uppdraget ligger även att samverka med länets Barnavårdscentraler.

Uppsökande verksamhet

Region Örebro län ska bedriva uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård för individer som har rätt till denna insats. I Region Örebro län har Folktandvården ansvar för detta uppdrag.

De personer som tillhör personkretsen ska erbjudas avgiftsfri uppsökande munhälsobedömning och individuell rådgivning. De som har rätt till munhälsobedömning har också rätt till nödvändig tandvård enligt hälso- och sjukvårdens avgiftsregler.

I den uppsökande verksamheten ingår även munvårdsutbildning för vård- och omsorgspersonal.

Uppdragsbeskrivningen finns att läsa i sin helhet i dokumentet

“Överenskommelse avseende uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård mellan Tandvårdsenheten och Folktandvården Region Örebro län”

Kunskapscenter för äldres munhälsa (KCÄM)

Folktandvården ska bedriva ett kunskapscenter för äldres munhälsa. Uppdraget innebär att aktivt samla och sprida kunskap om äldres munhälsa och behov av tandvård. Kunskapen ska spridas både internt i Folktandvården och externt såsom till andra vårdgivare inom tandvård, hälso- och sjukvården, kommuner, intresseföreningar och andra intressenter.

Forskning

Folktandvården ska bedriva forskning inom de odontologiska ämnesområdena prevention, folkhälsa, allmäntandvård och specialisttandvård. Forskningen ska följa Region Örebro läns forskningsstrategi. Uppdraget innebär att forskning ska bedrivas av anställd i Folktandvården, för att resultera i en publicerad artikel eller som led i ett avhandlingsarbete. Forskningsansökningar bedöms av Region Örebro läns forskningskommitté.

Läkemedelskostnader

Folktandvården belastas med kostnader motsvarande läkemedelsförmånen för de läkemedel som förskrivs. Folktandvården ersätts för dessa kostnader genom överenskommelsen.

Folktandvårdsnämnden

Folktandvårdsnämnden ska inom sitt område se till att verksamheten inom de tilldelade ekonomiska ramarna bedrivs i enlighet med de mål

Regionfullmäktige har bestämt. Folktandvårdsnämnden ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Folktandvårdsnämnden står under Regionstyrelsens uppsikt och ansvarar för sin verksamhet inför Regionfullmäktige.

Folktandvårdsnämndens arvoden och ersättningar regleras i "Arvoden och ersättningar till förtroendevalda i Region Örebro län".

Bilaga 1 Ersättningar för 2025 specificerade per uppdrag i tkr

Befolkningsansvar	16471
Nationellt odontologiskt centrum/Odontologisk kunskapsnod	9973
Specialisttandvård	1816
Ortodonti - Tandreglering	29740
Specialisttandvård för barn	19125
Specialiseringstjänstgöring och Certifieringstjänstgöring i allmäntandvård	9414
Allmäntandvård för barn 0 - 1 år	605
Generella insatser för barn	7255
Uppsökande verksamhet - ersättning för detta uppdrag lämnas efter särskild redovisning per genomförd munhälsobedömning och per utbildad vård- och omsorgspersonal	Efter särskild redovisning
Kunskapscenter för äldres munhälsa (KCÄM)	2135
Forskning	4797
Läkemedelskostnader	1021
Folktandvårdsnämnden	1204
Ersättning för tandvård som utförs enligt fastställda övergångsregler till följd av sänkt åldersgräns för fri tandvård inom såväl allmäntandvård som specialisttandvård, ersätts efter särskild redovisning	Efter särskild redovisning
Summa (ersätts månadsvis som tolfte delar)	107057

Bilaga 2 Uppföljning

Samtliga uppföljningspunkter ska utgå från uppdragsbeskrivningen och involvera underrubriker.

1. Beskriv hur Folktandvården använt tilldelade ekonomiska medel för befolkningsansvar. Beskriv hur arbetet med prioriteringsordningen följs vid eventuell resursbrist. Analysera utfallet och uppge eventuella planerade justeringar framåt.
2. Beskriv hur Folktandvården använt tilldelade ekonomiska medel för att vara en odontologisk kunskapsnod/NOC. Analysera utfallet och uppge eventuella planerade justeringar framåt.
3. Beskriv hur specialisttandvården använt tilldelade ekonomiska medel. Analysera utfallet och uppge eventuella planerade justeringar framåt.
4. Beskriv hur avdelningen för tandreglering använt tilldelade ekonomiska medel för att upprätthålla god kvalitet, god patientsäkerhet och erbjuda en god tillgänglighet (inklusive kösituation pga. resursbrist). Analysera utfallet och uppge eventuella planerade åtgärder framåt.
5. Beskriv hur avdelningen för pedodonti använt tilldelade ekonomiska medel för att upprätthålla god kvalitet, god patientsäkerhet och erbjuda en god tillgänglighet (inklusive kösituation). Antal narkosbehandlingar och tillgänglighet (inklusive kösituationen). Analysera utfallet och uppge eventuella planerade åtgärder framåt.
6. Redovisa antalet utförda tandhälsoundersökningar uppdelat på åldersgrupper (0-5 år, 6-17 år och 18-20 år) som genomförts efter underrättelse ifrån socialtjänsten i samband med placering av barn utanför det egna hemmet. Analysera utfallet och vid eventuella brister uppge planerade åtgärder framåt.
7. Beskriv arbetet med specialisttjänstgöring, samverkan med övriga regioner, egen ST- och CT-utbildning och hur Folktandvården bidragit med utbildningsinsatser. Analysera utfallet och vid eventuella brister uppge planerade åtgärder framåt.
8. Beskriv hur Folktandvården samverkat med barnavårdscentraler gällande barn 0 - 1 år. Analysera utfallet och uppge eventuella planerade justeringar framåt.

9. Beskriv hur Folktandvården använt tilldelade ekonomiska medel för generella insatser för barn och unga. Analysera utfallet och uppge eventuella planerade justeringar framåt
10. Beskriv hur Folktandvården använt tilldelade ekonomiska medel för den uppsökande verksamheten. Analysera utfallet och uppge eventuella planerade justeringar framåt.
11. Beskriv hur Folktandvården använt tilldelade ekonomiska medel för kunskapscenter för äldres munhälsa. Analysera utfallet och uppge eventuella planerade justeringar framåt.
12. Beskriv hur tilldelade ekonomiska medel för forskningsuppdraget använts. Analysera utfallet och uppge eventuella planerade justeringar framåt.
13. Redovisa hur förskrivningen av läkemedel ser ut jämfört med tidigare år och i förhållande till andra regioner. Analysera resultatet och uppge vid behov planerade åtgärder.

Bilaga 3 Region Örebro läns övergångsregler gällande sänkt åldersgräns för fri tandvård enligt proposition 2023/24:158

Övergångsreglernas bakgrund och syfte

Utifrån regeringens proposition 2023/24:158 har SKRs tandvårdsnätverk tagit fram en vägledning till regionerna kring en gemensam tolkning av grundnivå kring övergångsregler. Grunden till SKR's vägledning är att regionerna saknar finansiering för övergångsregler.

Denna bilaga är Region Örebro läns övergångsregler och utgår ifrån SKRs vägledning (*SKR:s tandvårdsnätverks vägledning gällande övergångsregler enligt proposition 2023/24:158*)

Dock har region Örebro län föreslagit att utöver SKRs vägledning även finansiera tandreglering för de personer som till följd av lång väntetid inte startat behandling.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser enligt propositionen

Regeringens förslag: *"Lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2025.*

För en tandvårdsbehandling som har påbörjats före ikraftträdandet ska de äldre bestämmelserna om avgiftsfrihet för barn och unga fortfarande gälla.

De äldre bestämmelserna ska också gälla för en tandvårdsbehandling som regionen före ikraftträdandet har beslutat vara avgiftsfri för patienten".

Övergångsregler Region Örebro län

Övergångsregler omfattar patienter födda 2002-2005 och kan som längst gälla till 31 december det kalenderår personen fyller 23 år.

För att omfattas av övergångsregler gäller att personen är folkbokförd i region Örebro län.

En åtgärdskod måste vara påbörjad senast den 31 december 2024 för att omfattas av övergångsregler. För tandreglering gäller särskilda övergångsregler, se nedan.

Definitionen för påbörjad åtgärd finns i Tandvårds- och läkemedelförmånsverkets (TLV) föreskrift HSLF-FS 2023:21 enligt nedan.

Övergångsregler, dvs påbörjad åtgärd (exklusive tandreglering):

En åtgärd är påbörjad för

- Rotbehandling när trepanation har skett (planerad trepanation, ej akut)
- Fyllningsterapi när preparation av kavitet har skett
- Tandstödd protetik när preparation för protetisk konstruktion har påbörjats
- Avtagbar protetik när definitivavtryck tagits
- Bettskena, annan skena eller klammerplåt när avtryck tagits

- Implantat kirurgi när implantat installerats eller när benaumentation utförts
- Implantatstödd protetik när definitivtryck tagits

Implantatbehandling är påbörjad när implantatkirurgi påbörjats

Om det i patientjournalen finns en dokumenterad terapi- och behandling av samtliga specialister som är/ska involveras om att implantatbehandling ska ske som ett steg efter tandregleringsbehandlingen är även denna del avgiftsfri för patienten.

För tandvårdsåtgärder som inte ingår i någon behandling som påbörjats före ikraftträdandet gäller inte övergångsbestämmelsen. Statligt tandvårdsstöd kan i stället bli aktuellt för sådana åtgärder.

Övergångsregler tandreglering:

För tandreglering gäller särskilda övergångsregler.

Övergångsregler omfattar patienter som,
har pågående behandling (tandställning på plats i munnen),
har påbörjat extraktion av permanenta tänder,
patienter mellan 19 och 23 år och som före 31 december 2024 väntar på bedömning, undersökning eller tandregleringsbehandling i såväl allmän- som specialisttandvård.

Antal personer som omfattas av övergångsregler med påbörjad behandling beräknas av Folktandvården vid ikraftträdandet vara cirka 1000 patienter.

Antal som väntar på bedömning, undersökning eller behandling av specialist beräknas vid ikraftträdandet vara cirka 700 patienter, av dessa uppskattas 50-65% vara i behov av tandregleringsbehandling.

Avgiftsfrihet gäller förutsatt att patienten tidigare inte avböjt behandling.

Kostnadsförslag för överskjutande behandling när personen fyllt 24 år, eller val att avsluta behandling, ska ges så snart som möjligt.

Patienter med större avvikelser i ansikte och käkar kommer fortsatt att rymmas inom ramen för regionens tandvårdsstöd Led i sjukdomsbehandling enligt tandvårdsförordningen (1998:1338) från 20 år.

Tandvården enligt övergångsregler är avgiftsfri om åtgärden är slutförd senast till och med året då patienten fyller 23 år.

Definitionen för slutförd åtgärd finns i Tandvårds- och läkemedelförmånsverkets (TLV) föreskrift HSLF-FS 2023:21 enligt nedan.

Slutförd åtgärd:

En åtgärd är slutförd för

- Rotbehandling när rotfyllningen är utförd
- Fyllningsterapi när fyllningen är utförd
- Tandstödd protetik när konstruktionen är utlämnad
- Avtagbar protetik när protesen är utlämnad
- Bettskena, annan skena eller klammerplåt när den är utlämnad
- Implantatkirurgi när samtliga implantat är installerade
- Implantatstödd protetik när konstruktionen eller komponenterna är utlämnad, eller
- Tandreglering när aktiv apparatur är avlägsnad och retention inledd

Implantatbehandling är slutförd när konstruktionen är utlämnad. Om det finns särskilda skäl får, vid tandstödd protetik, avtagbar protetik och implantatstödd protetik, åtgärden anses slutförd vid annan tidpunkt än när konstruktionen är utlämnad. Särskilda skäl för annan tidpunkt för slutförd protetisk konstruktion kan till exempel vara då ytterligare protetisk konstruktion ska utföras vilken måste inpassas till den utlämnade konstruktionen.